

Μνήμη π. Πατρικίου Καλεώδη - Του Μητροπολίτη Μάνης κ. Χρυσοστόμου Γ΄

/ [Γνώμες](#)



«Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ἡμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τόν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὧν ἀναθεωροῦντες τήν ἐκβασιν τῆς ἀναστροφῆς μιμεῖσθε τήν πίστιν» (Ἑβρ. 13,7) μᾶς προτρέπει ὁ Ἀπ. Παῦλος. Ἐχοντας ὡς βάση, τήν ἀποστολική αὐτή προτροπή, χαράσσουμε τίς παρακάτω γραμμές γιά τόν ἀοίδιμο π. Πατρίκιο Καλεώδη, τόν γεραρό καί γεννάδα καί πάνυ ἱεροπρεπῆ αὐτό κληρικό τῆς Ἐκκλησίας μας. Θεωρήσαμε τοῦτο ἱερό χρέος μας, ἕνεκεν τῆς πιστῆς γνωριμίας ἐκ τῶν νεανικῶν χρόνων, τοῦ προσωπικοῦ πνευματικοῦ συνδέσμου ἀλλά καί τῆς συνεργασίας μας στήν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν.

*

Τῷ ὄντι, ὑπῆρξε ὁ π. Πατρίκιος σπουδαία ἱερατική μορφή τῶν τελευταίων

δεκαετιῶν ἐναποτυπώσασα ζωηρῶς τὴν σφραγίδα τῆς προσωπικότητός του στό χώρο καί τά δρώμενα τῆς Ἐκκλησίας.

Ὑπῆρξε ἓνας πνευματικῶς καλλιεργημένος ἀνὴρ, μέ ἀπλότητα ἀλλά καί ἀρχοντιά, μέ κῦρος ἀλλά καί ταπεινοφροσύνη, μέ σπάνια γνώση τῆς Ἀγίας Γραφῆς καί ἀσυνήθιστη φιλολογική κατάρτιση. Βαθυστόχαστος, ἀλλά καί πρακτικός νοῦς. Ἕνας ἄξιος ποιμένας τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ στήν ἐνορία του ἀλλά καί Γραμματέας καί Διευθυντής ἀργότερα ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν στά Συνοδικά Γραφεῖα.

Πάντοτε εὐπρεπής, σύνους, σοβαρός, ἀμετακίνητος ἀπό τίς χριστιανικές ἀρχές, ἀφιλοχρήματος, ἐλεήμων, εὐγενής, ρωμαλέος στήν ὁμολογία πίστεως, ἀκούραστος στήν διακονία σέ ὅποια ἔργα κατὰ διάφορα χρονικά διαστήματα τοῦ εἶχαν ἀνατεθεῖ, πάντοτε συνεργάσιμος καί δημιουργικός, κυριολεκτικά δοσμένος στήν Ἐκκλησία καί μόνον γιά τὴν δόξα τῆς Κεφαλῆς αὐτῆς, τόν Ἰησοῦ Χριστό. Ἄν μία λέξη, θά θέλαμε, νά θέσουμε δίπλα στό ὄνομά του, θά ταίριαζε ἡ λέξη: Διάκριση. Αὐτὴ τὴν «βασιλικὴ ὁδὸ», ὡς ἀποκαλοῦν τὴν ἀρετὴ τῆς διάκρισης, οἱ θεοφόροι ἅγιοι Πατέρες, τὴν εἶχε στό νοῦ καί στήν ζωὴ του ὁ ἀείμνηστος. Σ' ὅλα τά ζητήματα πού εἶχε ἐνώπιόν του νά διευθετήσῃ, τά ἐρωτήματα γιά ν' ἀπαντήσῃ, τά προβλήματα γιά νά ἐπιλύσῃ, λεπτότατα θέματα πρὸς τακτοποίηση, ἡ διάκριση, ὑπῆρξε τό καθοδηγητικὸ κεφάλαιο, τό ὁδηγητικὸ φῶς καί τό πηδάλιο στά χέρια του. Οὔτε ὑπερβολές, οὔτε ἐλλείψεις. Οὔτε ἀκρότητες, οὔτε σχινοβασίεις. Ἀλλά συνδυασμός τοῦ «κατ' ἀκρίβειαν» καί τῆς «κατ' οἰκονομίαν», νόμων καί κανόνων, αὐστηρότητας καί ἐπιείκειας, θεοσέβειας καί νομιμότητας. Ποτέ δέν ὑπῆρξε στή διακονία του ἀμετρία δυσσεβείας, ἀλλά βασίλευε συμμετρία εὐσεβείας, πορευόμενος σ' αὐτὴ τὴν ὁδὸ τῶν ἀρετῶν τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως, τὴν διάκριση.

Ἔτσι ὅλοι τόν ἐκτιμοῦσαν, τόν ἐσέβοντο, τόν ἄκουγαν μέ προσοχή, ζητοῦσαν τὴν γνώμη του. Χαρακτηριστικές ἔχουν μείνει οἱ φράσεις του σέ πολλές περιπτώσεις καί μάλιστα στίς πιό δύσκολες στιγμές: «Ὅ,τι πεῖ ὁ π. Πατρίκιος» ἢ «Τό εἶπε ὁ π. Πατρίκιος, τέλος».

*

Ἐπειτα, ἡ ἐκκλησιαστικὴ δεοντολογία καί ἡ κανονικὴ τάξη, ἡ ἐθιμοτυπία ἦταν ἡ ἀγάπη του, ἡ ἀφοσίωσή του, ὁ ὥριμος καρπὸς τῆς ἐκκλησιαστικῆς του παιδείας καί τῆς ἱερατικῆς του σταδιοδρομίας. Περισπούδαστο τυγχάνει τό σύγγραμμά του ὑπὸ τόν τίτλον «ΚΩΔΙΞ ΕΙΔΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΤΑΞΕΩΣ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΕΘΙΜΟΤΥΠΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΝ Τῇ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΥΡΙΩΣ ΙΣΧΥΟΝΤΑ, ΗΤΟΙ ΕΙΔΙΚΟΝ ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, Ἡ ΠΕΡΙ ΙΕΡΑΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΔΟΚΙΜΙΟΝ», σελίδες 741, ἔκδοση Ἀπ. Διακονίας, 2001. Εἶναι πολὺ χαρακτηριστικά τά ὅσα γράφει ἡ Συνοδικὴ Ἐγκύκλιος ὑπ' ἀριθμ.

2718/10.8.2001 παρουσιάζοντας και παραδίδοντας τόν Τόμον πρὸς τοὺς Σεβ. Μητροπολίτες τῆς Ἐκκλησίας μας: «Διὰ τοῦ μετὰ χειρὸς νέου τούτου Κώδικος σκοπεῖται ἡ ἐπὶ τό σαφέστερον καὶ ἀναλυτικώτερον ρύθμισις τῶν σοβαρωτέρων καὶ εἰδικωτέρων ζητημάτων Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐθιμοτυπίας ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ ὑποβοηθήσεως καὶ ἐνημερώσεως πάντων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὁργάνων καὶ δὴ καὶ πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ποικίλων δυσχερειῶν καὶ δυσκολιῶν, αἵτινες ἀναφύονται ἐκάστοτε, ὡςάκις τίθενται τοιαῦτα θέματα ἐν τῇ πράξει».

Ἀλλὰ ἀξίζει νὰ παραθέσουμε τὰ ὅσα καὶ ὁ ἴδιος γράφει στὴν Εἰσηγητική του Ἐκθεση πρὸς τὴν Ἱερὰ Σύνοδο: «Ἴσως ὑπὸ τινων, πάντως μὴ εἰδόντων, ὁ ἐν λόγῳ Κώδιξ, νὰ θεωρηθῇ ἐνδεχομένως σχολαστικός ἢ σχολαστικίζων, ἀλλὰ τοῦτο, λέγομεν καὶ ἐπαναλαμβάνομεν, μόνον ὑπὸ τῶν μὴ εἰδόντων εἶναι δυνατόν νὰ ὑποστηριχθῇ, οἷτινες ἀγνοοῦσιν ὅτι οἱ ἐκάστοτε Ὑπεύθυνοι ἐπὶ τῶν πολυπλόκων αὐτῶν Θεμάτων ἔχουσιν ἀνάγκην ὅσον τό δυνατόν περισσοτέρων εἰδικῶν καὶ λεπτομερεστέρων πληροφοριῶν, ὁδηγιῶν καὶ γνώσεων διὰ τὴν ὑπεύθυνον ἀντιμετώπισιν τῶν δυσκολωτάτων ἐκείνων ἐθιμοτυπικῶν θεμάτων, ἅτινα ἀπαιτοῦσι λεπτοτάτους χειρισμούς, τοὺς ὁποίους οἱ μακρόθεν ἐστῶτες καὶ θεώμενοι, ἂν μὴ ἐνίστε καὶ τιμώμενοι, οὐδέ νὰ ὑποψιασθῶσι δύνανται. Ἴσως, τό περιεχόμενον τοῦ ἐν λόγῳ Κώδικος, διὰ τοὺς μὴ ὑπευθύνους καὶ μὴ ἐπαίοντας, νὰ φαντάζῃ ὡς λαβυρινθῶδες, ἂν μὴ καὶ δυσνόητον καὶ δύσχρηστον, δι' ἐκείνους ὅμως οἷτινες καλοῦνται καὶ ἐπιστρατεύονται ἐνίστε, ἵνα ὑπευθύνως ἀντιμετωπίσωσιν ἐν τῇ πράξει τὰ ἐν λόγῳ θέματα, θὰ ἀποτελῇ Εἰδικόν Πιλότον καὶ Πυξίδα Ἱεράν, πρὸς ἀσφαλῆ καὶ αἴσιον αὐτῶν πλοῦν εἰς τό πέλαγος τῶν ἐκάστοτε εὐθυνῶν των, καίτοι βεβαίως ἐκάστη ἐκδήλωσις εἶναι αὐτοτελής καὶ ὁ σχεδιασμός καὶ ἡ ὑλοποίησις τῶν προγραμμάτων αὐτῆς ἄρχεται πάντοτε ἀπὸ μηδενικῆς βάσεως.

Βάσει πάντων τῶν ἀνωτέρω, ταπεινῶς φρονοῦμεν, ὅτι ἡ παροῦσα μορφή τοῦ ἐν λόγῳ Κώδικος εἶναι ἱκανή, ἵνα, ἐν συνδυασμῷ καὶ μετὰ τῶν εἰρημένων Συνοδικῶν Κανονισμῶν, ὑποβοηθήσῃ τό ἔργον τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου αὐτῆς, τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν τῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ τό ἔργον τῶν ἀρμοδίων Ὑπαλλήλων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου αὐτῆς, τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν τῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ τό ἔργον τῶν ἀρμοδίων Ὑπαλλήλων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, καὶ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, οἷτινες καὶ ἐπωμίζονται ἐκάστοτε τό βάρος τῆς εὐθύνης διὰ τὴν προετοιμασίαν καὶ ὁργάνωσιν τῶν Μεγάλων Ἐκκλησιαστικῶν Ἀκολουθιῶν καὶ Ἑορτῶν, ὡς καὶ τῶν Ἱερῶν Τελετῶν καὶ Ἐκδηλώσεων, διό καὶ τό Γραφεῖον Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐθιμοτυπίας, μετὰ πάσης εὐλαβείας, ὑποβάλλει αὐτόν πρὸς ἔγκρισιν τούτου ὑφ' ὧν, ἵνα τῇ βοηθείᾳ

τούτου τά πάντα, ὅσον ἔνεστι, κατὰ τάς ὡς ἄνω Ἀγίας καί Ἱερᾶς Ἑορτάς, Τελετάς καί Ἐκδηλώσεις τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν τελῶνται οὐχί διά προχείρων ἐκάστοτε αὐτοσχεδιασμῶν, ἀλλ' εὐσχημόνως καί κατὰ τάξιν, ὡς καί τό Ἀποστολικόν παράγγελμα ὀρίζει».

Ὁ συγκροτημένος, θαυμάσιος αὐτός Τόμος καταδεικνύει τήν ὀλοκληρωμένη παιδεία καί πλατειά ἐκκλησιαστική προσήλωση στό τοῦ Ἀποστόλου: «Πάντα εὐσχημόνως καί κατὰ τάξιν γινέσθω» (Α' Κορ. 14,40). Αὐτό τό ἔργο ἔχει μείνει πλέον στήν ἱστορία καί τυγχάνει ἄξιο κάθε ἐπαίνου.

*

Ὅλοι ὅσοι τόν ἔζησαν ἀπό κοντά ἔχουν νά διηγηθοῦν περιστατικά ἐκκλησιαστικῆς διακονίας καί τάξεως σέ πολλές ἐκδηλώσεις. Ὁ ἴδιος κατηύθυνε καί συμβούλευε: - Πόσα βήματα θά κάμνεις, πῶς θά περπατήσεις, πῶς καί πού νά σταθεῖς, πῶς καί ἄν πρέπει νά μιλήσεις, ποιᾶ λέξη θά χρησιμοποιοῦναι, πού θά καθήσεις, πῶς θά χαιρετίσεις, πῶς θά ἀναχωρήσεις, τί θά ἔχεις ἐνδυθεῖ ἱερατικῶς, τί θά ἔχεις μαζί σου. Ὅλα αὐτά στόν Ἱερό Ναό, στίς Ἱερές Ἀκολουθίες, σέ ἐπίσημες αἵθουσες καί ἐκδηλώσεις.

Χαρακτηριστικές προσέτι ὑπῆρξαν καί οἱ λιτές φράσεις του: «Δέν προβλέπεται τοῦτο» ἢ ἡ ἄλλη φράση του: «Νά διαφυλάξουμε τό κῦρος τῆς Ἐκκλησίας» ἢ «Παρακαλῶ εἰς τήν θέσιν σας», ἢ ἀκόμη: «Ἐμεῖς χρωστᾶμε στήν Ἐκκλησία, καί ὄχι ἐκείνη» ἢ ἡ φράση: «Οὐδεὶς σοφώτερος τῆς Ἐκκλησίας». Ὅφειλουμε νά ὁμολογήσουμε, ὅτι ὁ π. Πατρίκιος, ὅπου κι ἄν διηκόνησε, ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο καί τήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί τά Βασιλικά Ἀνάκτορα μέχρι τόν Ἱερό Ναό τοῦ Ἁγίου Νικολάου Χαλανδρίου, κατέδειξε ὅτι ἡ ἀξία μιᾶς προσωπικότητος βρίσκεται στό βάθος τῆς πνευματικῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς καί στήν οὐσία τῆς ἀνιδιοτελοῦς προσφορᾶς στήν Ἐκκλησία καί στόν πλησίον. Δέν θά λησμονήσουμε ἀκόμη νά ὑπογραμμίσουμε τήν ἀγάπη του γιά τίς καθημερινές Ἱερές Ἀκολουθίες, τήν φιλοστοργία του πρός τόν κάθε ἐξομολογούμενο, τήν εὐσυνείδητη καί ἀκούραστη ἐπιμέλεια πρός τήν ἐπί σειράν ἐτῶν ἐν ἀσθενείᾳ εὐρισκομένη ἀείμνηστη ἀδελφή του Εὐφροσύνη, τήν Κατηχήτρια, μία ὁσιακή μορφή.

Συνελόντ' εἰπεῖν: «Διττή οἶδε τήν σοφίαν, ἡ τῶν πραγμάτων ἀλήθεια· σοφίαν τήν ἐν λόγοις καί σοφίαν τήν ἐν ἔργοις». Ἔτσι κάθε εἶδος τῆς σοφίας, πραγματικά, διέλαμψε στό βίο τοῦ π. Πατρικίου Καλεώδη. Καί ὁ Θεός, μᾶς ἀξίωσε νά τόν γνωρίσουμε. Ἐναν ἱερέα μέ ἀδαμάντινο χαρακτήρα καί ὑψηλό αἶσθημα εὐθύνης.

*

Βρισκόταν στή κλίνη ἀσθενείας τοῦ Νοσοκομείου «Ἀλεξάνδρα» στούς

Ἀμπελοκήπους καί τήν προτεραία τῆς όσιακῆς κοίμησῆς του κατά τίς μαρτυρίες ἱατρῶν καί τῆς μοναχῆς - ἀδελφῆς Φιλοθέης πού ἦταν δίπλα του ὑπηρετῶντας τον, σέ κάποια ἱατρική παρέμβαση εἶπε: «Γιατί μ' ἔνοχλήσατε τώρα πού συνομιλοῦσα μέ τήν Παναγία καί τόν Πρόδρομο; Ποῦ θά τούς βρῶ πάλιν»; Καί ὅταν πλέον ἦλθε ἡ ὥρα τοῦ Κυρίου, ψέλλισε τά λόγια: «Εἰς τό ὄνομα τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγ. Πνεύματος. Ἀμήν» καί τότε, ἄφησε τήν ψυχή του νά φτερουγήσει στά οὐράνια σκηνώματα τοῦ Θεοῦ.

Ἄς εἶναι, αἰωνία του ἡ μνήμη.